

Verslag bijeenomst Meepraten over de Wijkcentra

Op 16 juni organiseerde GroenLinks Delft samen met actieve Delftenaren een avond over de wijkcentra. Met 25 deelnemers gingen we met elkaar in gesprek over de wijkcentra in Delft. Centraal stond daarbij de vraag met welke sociaal maatschappelijk activiteiten de wijkcentra beter invulling kunnen krijgen. We gingen tevens in gesprek over wat Sociaal Kapitaal is en hoe je dit kan benutten in de wijkcentra. Mariska van Keulen en Kees Fortuin van het Dwarsverband uit Utrecht waren te gast. Zij vertelden dat na het wegbezuinigen van de buurthuizen zij bewoners ondersteund hebben die het initiatief hebben genomen om de buurthuizen in zelfbeheer open te houden. De gemeente ondersteunt de initiatieven met een beperkte subsidie. In Utrecht is het resultaat dat de kosten van de buurthuizen en wijkcentra gehalveerd zijn en de bezoekersaantallen verdrievoudigd.

Ga uit van de energie die er al is in de wijk

Mariska en Kees zijn initiatiefnemers van het Dwarsverband in Utrecht. Het Dwarsverband is ontstaan toen er in 2012 bezuinigd moest worden op buurthuizen en wijkcentra in Utrecht. Zij zijn toen in gesprek gegaan met bewoners die daar kwamen over welke activiteiten zij zelf wilden organiseren en hoe zij dit wilden gaan doen. In elke buurt is dit verschillend. Het vraagt veel maatwerk. In Utrecht zijn buurthuizen geheel in zelfbeheer. In de grotere wijkcentra is een mix van activiteiten die door bewoners zelf gerund worden en met steun en in beheer van de gemeente. De subsidies die nu verstrekt worden door de gemeente Utrecht voor activiteiten staan in geen verhouding tot de kosten van voor de bezuinigingen. Het Dwarsverband brengt organisaties die buurthuizen zelf beheren bij elkaar en gaat het gesprek aan met de gemeente. De gemeente Utrecht heeft op die manier een visie en beleidsregels zelfbeheer ontwikkeld samen met de bewoners. Het resultaat: de kosten zijn gehalveerd en de activiteiten zijn verdrievoudigd.

Sociaal Kapitaal

In Utrecht is de sociale basis van onderaf opgebouwd. Hierdoor is er een vermogen aan Sociaal Kapitaal. Onder Sociaal Kapitaal verstaan Kees en Mariska de sociale basis, netwerken in de buurten en wijken. Bewoners onderling kunnen een beroep doen op elkaar. Instanties en de gemeenten kunnen hierdoor ook de bewoners goed bereiken. Kees benadrukt de waarde van diversiteit met een simpel voorbeeld. Als de ene bewoner een hamer heeft en de ander een boor dan kun je samen meer dan als je allebei een hamer of allebei een boor hebt.

In zijn verhaal illustreert Kees hoe Sociaal Kapitaal zich in Utrecht 'uitbetaalde' op de dag dat de tramschutter de inwoners van Utrecht bezig hield. Er was direct contact met de sleutelfiguren vanuit netwerken rond de buurthuizen die wisten over de toestand in de wijken. Er waren spanningen tussen etnische groepen, maar de verschillende bewoners kenden elkaar en gingen met elkaar in gesprek waardoor het niet uit de hand liep. Hieruit blijkt dat het dwarsverband dat ontstaat tussen buurthuizen met eigen regie de sociale cohesie in de hele stad ten goede komt. Hiervan kan de gemeente profiteren, als er bijvoorbeeld iets speelt dat met de (wijk)bewoners overlegd moet worden.

Het werken aan diversiteit vraagt ook voortdurend onderhoud om er voor te zorgen dat bewoners zich open willen stellen voor iemand die van buiten komt. Hoe zorg je dat zo iemand zich welkom voelt? Het gaat niet altijd vanzelf om mensen van verschillende achtergronden, culturen en leeftijden bij elkaar te brengen.

Tips aan Delft

Mariska en Kees geven de volgende gouden tips mee aan Delft:

1. Zet bewoners centraal. (Ze zijn te vaak het laatste i.p.v. het eerste puzzelstukje).
2. Wees uitnodigend.
3. Maak het makkelijk om activiteiten te organiseren, faciliteer hen hierin.
4. Geef het ruimte.
5. Neem de tijd (Het is soms een zoekproces).

Dit is nodig om activiteiten vanuit de bewoners in buurthuizen en wijkcentra succesvol te maken.

Wat verstaan we onder Sociaal Kapitaal?

Uit de gesprekken blijkt, dat de deelnemers op verschillende manieren invulling geven aan het begrip Sociaal Kapitaal. Het gaat om het versterken van de sociale basis in de wijk. Wanneer verschillende netwerken met elkaar in verbinding staan en je hierdoor elkaar kunt helpen en weet te bereiken dan ontstaat er energie en Sociaal Kapitaal. Sociaal Kapitaal is ook het versterken van de zelfredzaamheid en weer op de rit krijgen van mensen, zodat ze het zelf kunnen of met steun vanuit hun sociale omgeving. Een andere invulling van Sociaal Kapitaal is vooral gericht op kennis delen. Als je je kennis of ervaring gratis aanbiedt aan anderen met een maatschappelijke meerwaarde dan genereer je Sociaal Kapitaal.

De wijkcentra: energie van buiten naar binnen halen en van binnen naar buiten brengen

Van de wijkcentra kun je een soort dorpsplein of ontmoetingsplein maken door niet alleen de energie van de wijk naar binnen te halen, maar ook door meer naar buiten te treden en het contact te leggen met de wijk. Op deze manier leg je meer de verbinding tussen de vrijwilligers die actief zijn in de wijkcentra en de verschillende netwerken in de wijk om bewoners te bereiken. Ook studenten kunnen hierbij een actieve en maatschappelijke functie vervullen. Zo kunnen de wijkcentra een spin in het web van de wijk worden. Door met verschillende netwerken en initiatieven vanuit de wijk samen te werken en het samen vorm te geven kunnen er mooie activiteiten voor en door de wijk ontstaan. Het wijkcentrum 'the Culture' is hier een goed voorbeeld van. Het Cultuurhuis, Delft voor Elkaar, de Rode Fenix en Can I Dream en Kopie Koffie hebben elkaar gevonden in de oude kantine van Delfia die voor initiatieven uit de wijk door de gemeente beschikbaar is gesteld. Ze gaan nu met elkaar activiteiten organiseren in 'the Culture'.

Geef de ruimte om elkaar te ontmoeten

Als je als gemeente wil dat bewoners zelf activiteiten in de wijkcentra organiseren dan zul je hen hier letterlijk de ruimte voor moeten geven om hier ook iets voor terug te krijgen. Dat begint met goed naar ze te luisteren. Als je bewoners hier niet de ruimte voor geeft dan gaan ze hier zelf de ruimte voor zoeken, soms met minder gewenste gevolgen. Terwijl de wijkcentra hier als voorziening voor zijn bedoeld en worden gefinancierd. In Delft is het voor bewoners veel te ingewikkeld gemaakt om een activiteit in een wijkcentrum te organiseren. De gemeente verstrekt subsidie aan Delft voor Elkaar, die hiervan vervolgens voor bewonersinitiatieven subsidie bij de gemeente aanvraagt om de huur van het wijkcentrum te kunnen betalen. Aan de gemeente vragen we om hier veel meer een uitnodigende en faciliterende rol in te vervullen. Als je bewoners de gelegenheid biedt om één of twee keer in de week met elkaar koffie te drinken dan biedt je de ruimte aan bewoners om elkaar te ontmoeten. Van daaruit kan er onderling contact ontstaan. Het kan een begin zijn van een sociale basis in de wijk.

Aanjagers en professionele ondersteuning

Sociaal Kapitaal ontstaat niet vanzelf. En zoals Kees Fortuin ook aangeeft het vraagt de nodige aandacht om mensen met verschillende achtergronden elkaar te laten accepteren en er voor te zorgen dat iedereen welkom is. Daarvoor kan het soms nodig zijn om professionele ondersteuning te bieden en professionals als mediator in de zetten. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat de bewoners de regie hebben en de initiatieven niet worden overgenomen door professionals.

Wijkcentra: mix van bewonersinitiatieven en professionele activiteiten

We vragen de gemeente om bewoners die actief zijn in de wijk en als vrijwilliger activiteiten willen organiseren actief uit te nodigen en hier ruimte voor beschikbaar te stellen in het wijkcentrum. Faciliteer hierin door drempels zoals het betalen van huur weg te nemen en het hen makkelijk te maken. Zo kan een mix van activiteiten ontstaan door gesubsidieerde organisaties en ZZPers of sociaal ondernemers die sociaal maatschappelijke activiteiten in de wijkcentra organiseren en in staat zijn hier zelf financiering voor te kunnen verwerven of dit doen om in hun eigen inkomsten te voorzien en voor initiatiefnemers die dit als bewoner uitsluitend gratis, uit liefde of zingeving doen voor bewoners in hun wijk.

Initiatiefvoorstel wijkcentra en netwerk bewonersactiviteiten

Het organiseren van de bijeenkomst is een initiatief van William van Treuren en Ingrid Lips en GroenLinks Delft. Anita van der Drift, Sherida Biswane, Atekeh Raisi, Victor van der Kloet, Wilma Broeseliske en Netty Jongepier hebben zich bij dit initiatief aangesloten. Met elkaar hebben we ideeën ontwikkeld voor het opstellen van een initiatiefvoorstel aan de gemeenteraad om de wijkcentra beter te kunnen benutten. Vervolgens hebben we een bijeenkomst georganiseerd met 25 deelnemers. Na de zomer gaan GroenLinks en PvdA het initiatiefvoorstel indienen. Daarnaast hebben we het idee om een Delfts netwerk van Delftenaren die activiteiten (willen) organiseren te vormen. We vragen bewoners, vrijwilligers en organisaties die actief zijn in de wijken om zich hierbij aan te sluiten. In september organiseren we een bijeenkomst in één van de wijkcentra.

Vind je het ook een goed idee om een netwerk bewonersactiviteiten te vormen en wil je je hierbij aansluiten? Laat het ons weten!